

Słowo wstępne

Publikacja, którą oddajemy w ręce Czytelników, stanowi pokłosie ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „Filantropia czy sprawiedliwy podział”, zorganizowanej 9 czerwca 2022 r. w murach Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Jej organizatorami były Instytut De Republica oraz Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL.

Przedmiotem *colloquium*, jak już zapowiadał sam jego tytuł, była idea filantropii – jej rola, znaczenie, formy i funkcje we współczesnym świecie. Podstawową zasadę działania filantropijnego, skierowanego na zaspokojenie wielorakich potrzeb – materialnych, duchowych i moralnych – poszczególnych jednostek, wspólnot czy określonych społeczności, organizatorzy postanowili odnieść do różnie definiowanej idei sprawiedliwości. Nazwa konferencji, obejmująca partykułę „czy”, bez wątplenia mogła być poszerzona o spójnik łączny „i” lub spójnik przeciwstawny „a”. W czasie konferencji bowiem postanowiono podjąć dyskusję na temat oddziaływania i powiązania między filantropią i sprawiedliwością społeczną, między dobroczynnością i sprawiedliwą dystrybucją, między wsparciem i niesprawiedliwym podziałem przywilejów społecznych. Do poszukiwania odpowiedzi na postawione w tytule konferencji pytanie zostali zaproszeni specjaliści z różnych dziedzin: socjologii, ekonomii, politologii, prawa i filozofii (etyki).

Imperatyw wspomagania potrzebujących może wypływać z różnych motywacji – humanitarnych (filantropia) lub religijnych (dobroczynność, miłosierdzie, charytatywność). Zagadnienie to zostało podjęte w referacie z zakresu teologii moralnej. Ponieważ idea wspomagania innych, podobnie jak poczucie równości i sprawiedliwości, jest obecna w myśli cywilizacji zachodniej od jej zarania, program konferencji obejmował ukazanie historycznej perspektywy zagadnienia. W programie obrad znalazły się referaty ukazujące odbicie tej idei w literaturze pozytywistycznej i sztuce.

W *colloquium* udział wzięli przedstawiciele wielu ośrodków naukowych w Polsce: Uniwersytetu Warszawskiego, Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Muzeum Fryderyka Chopina w Warszawie, Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Instytutu Dziedzictwa Europejskiego Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej w Józefowie, Biblioteki im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Podczas konferencji, w jednym z referatów, została zaprezentowana sylwetka Karola Jaroszyńskiego, wybitnego finansisty i przedsiębiorcy z przełomu XIX i XX w. Jaroszyński był także szczodrym filantropem – stał się jednym z fundatorów powołanego w 1918 r. uniwersytetu katolickiego w Lublinie. W przeddzień konferencji w Muzeum KUL została otwarta wystawa *Karol Jaroszyński – fundator KUL*. Podczas wernisażu odbyła się prezentacja książki Antoniego Dębińskiego i Magdaleny Pyter pt. *Karol Jaroszyński. Atawistycznie obciążony wielkim hazardem życiowym* (wyd. Instytut De Republica, Warszawa 2022). Z kolei na zakończenie konferencji zorganizowano wydarzenie muzyczne: *Muzyka – dobra niewidzialne... Pamięci Karola Jaroszyńskiego. Nadzwyczajny Koncert Kameralny* w wykonaniu wiedeńskiego Glière Quartet.

Pragniemy wyrazić podziękowanie Autorom referatów złożonych do publikacji. Dzięki nim tak wyraźnie została ukazana wielowymiarowość idei filantropii. Wyrażamy przekonanie, że posłużą to

rozwińnięciu dalszej dyskusji nt. jej znaczenia w życiu społecznym oraz poszerzeniu źródeł inspiracji w tym zakresie.

Panu Doktorowi Arkadiuszowi Adamczukowi składamy podziękowania za zilustrowanie treści bogatą warstwą graficzną, a Bibliotece Uniwersyteckiej KUL jesteśmy wdzięczni za udostępnienie materiałów w tym zakresie.

Wydawnictwu Instytutu De Republica dziękujemy za wydanie książki drukiem.

Antoni Dębiński
Magdalena Pyter
Bożena Czech-Jeziarska